

Núm. 655 - Març de 2023

VACARISSES balcó de Montserrat edició digital

Per una comunitat de fe i amor, oberta a tots, acollidora i fraternal

JP

27 de febrer - Una lleugera enfarinada

SUMARI

Pòrtic	3
L'Evangelí pam a pam	4
El racó de la cuina	6
Campanades	7
Pensaments caçats al vol	10
Dites populars	11
Racó de la poesia	12
Vacarisses, balcó de Montserrat	13
Des de Viladecavalls	22
Dels diaris	24
Indrets més o menys propers	28
Col·laboracions	30

Vacarisses, balcó de Montserrat

Edita: Parròquia de Vacarisses

Redacció i Administració:

Plaça de l'Església, 15 - 📞 0034938359102

08233 Vacarisses (Catalunya)

vacarissesbalcomontserrat@gmail.com

<http://issuu.com/search?q=balcomontserrat>

Director: Sebastià Codina

Redacció, Coordinació i Maquetació:

Jordi Badia, Josep Graells,

Jaume Pintó i Josep Torras

Dipòsit Legal: B 9241-2014
(de la versió digital)

Foto de la capçalera de la portada: Isabel Roumens

ESGLÉSIA DE VACARISSES

HORARI DE MISSES

Dissabtes: 8,00 del vespre
Diumenges. 2/4 d'11 del matí

La revista "Vacarisses, balcó de Montserrat" i en particular la Direcció i l'equip de redacció, coordinació i maquetació, no es fan responsables del contingut dels articles dels seus col·laboradors.

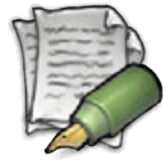

ANEU A LA WEB

ENVIEU-NOS UN CORREU

Centenari de la primera ascensió a la Cova del Drac de Sant Llorenç del Munt (1923-2023)

Un instant per a la prosperitat: en Josep Tintoré hissant la bandera catalana dalt de la Cova del Drac després de ser el primer a ascendir-la el dia 11 de febrer de 1923.

Foto: Joan Mangot

Font: Arxiu fotogràfic del CET

El passat dissabte 11 de febrer de 2023 es va commemorar una efemèride centenària i rellevant per a la pràctica de l'escalada al massís de Sant Llorenç del Munt i l'Obac i, per extensió, a Catalunya. Va fer cent anys que una de les roques més esquerpes, emblemàtiques i llegendàries del parc natural, la Cova o Morral del Drac, va ser conquerida per primera vegada i de forma oficial per l'ésser humà, no sense un gran esforç d'equip i amb mèrit acrobàtic inclòs. Altres roques també fermes, tot i que no tan esquives, ja havien estat petjades en aquells temps per grimpaïres ocasionals, tal com va succeir l'any 1911 amb el popular Cavall Bernat o Burret, per part de membres del Centre Excursionista de Terrassa (CET) i de l'Associació Excursionista Avant, de Barcelona.

Segurament, diversos monòlits van ser escalats per carboners i llenyataires amb l'afany de recollir la llenya dels espadats més remots, com per exemple el grandios turó de les Nou Cabres, però la Cova del Drac havia mantingut incòlume fins llavors la clepsa del seu cim per raons òbvies d'inaccessibilitat. No obstant això, feia temps que hom assajava l'assalt definitiu al seu monolític cimall, d'entre els quals es comptaven els membres del desaparegut Centre Excursionista Barcelonès, entitat que anys després es fusionaria amb el Club Muntanyenc per formar el prolífic Club Muntanyenc Barcelonès. Al cap i a la fi, però, foren els socis del CET els que tragueren l'entrellat del gegantí obstacle, tal com s'explica a l'article "Cova del Drac. Llegenda de pedra" publicat a la revista Vèrtex núm. 246 (2013) pels qui subscriuen aquestes ratlles:

“Isidre Suana i Picanyol, destacat membre pioner del CET, va idear el mètode perfecte per aconseguir-ho: calia passar una corda pel damunt del cim de l’agulla des dels cingles que l’envolten al nord i al sud per llavors deixar-la caure adequadament de manera que es pogués fixar un dels dos cantons permetent ascendir-hi per ella pel cantó oposat. Amb aquesta idea en ment fou com el ventós i rúfol 11 de febrer de 1923, diumenge de Carnestoltes, un grup de 12 membres del CET, deu dels quals pertanyents a la Secció d’Atletisme, que tantes primeres escalades realitzà a Sant Llorenç, arribaren al peu de la Cova del Drac i iniciaren la feixuga tasca d’estesa de cordes i cordills nuats, que sumaven aproximadament 500 metres. En un primer intent se’ls va trencar la corda que ja havien pogut passar pel cim, però un ràpid estudi posterior i la gran coordinació de tots els participants permeté passar-ne una altra de nou, i tenir-ho tot a punt perquè algú s’enlairés per la corda fixa fins al cim. Per triar l’afortunat ‘fou necessari fer-se a cara o creu, quin fora el primer de pujar-hi, ja que tots mostraren desitjos de ser primers’, segons explica Rosend Grané Civil en la crònica d’aquesta mítica primera ascensió, concloent que ‘la sort favorequé a l’ardit company Tintoré, que convenientment lligat i en mig d’una gran expectació i un silenci profund, s’enlairà fins petjar per primera vegada el virginal cim’. Fou així com el mític escalador terrassenc Josep Tintoré Homs, entre crits d’alegria, xiulets i aplaudiments dels seus companys, caçadors, excursionistes i fins i tot un grup d’alemanys, es convertí en el primer home a assolir el cim de la Cova del Drac, deixant-hi plantada una bandera catalana. Aquesta primera ascensió va ser el fruit d’un treball d’equip molt ben organitzat, on tots els participants van deixar de banda els seus objectius individuals i l’èxit col·lectiu quedà per davant del personal.”

La importància d’aquella gesta

L’ascensió a la Cova de Drac no va quedar exempta de fortes rivalitats i desavinences entre els assetjadors, una prova de l’efervescència conqueridora que bullia aleshores, i és per aquest motiu que no se’n va fer publicitat prèvia. A pesar d’això, aquella fita va tenir un cert ressò, no només en la premsa i els butlletins excursionistes locals, sinó que va arribar fins a la capital catalana. De fet, el Centre Excursionista de Catalunya va manifestar en el butlletí núm. 338 de març de 1923 la seva felicitació al “senyor Josep Tintoré, intrèpid grimpaire”, per l’èxit obtingut.

Dos mesos després del primer assalt fructífer, es va organitzar l’ascensió “oficial” a la Cova del Drac, en concret el dia 22 d’abril de 1923, i aquest cop es va divulgar àmpliament a la premsa i amb antelació. Es va adjuntar un programa detallat de l’acte, on fins i tot hi havia un concert de músics alemanys situat al peu de la roca. El ressò mediàtic i esportiu nascut als voltants d’aquest monòlit va suposar el tret de sortida d’una campanya històrica sense precedents d’ascensió de molts dels monòlits

COL·LABORACIONS

més destacats del massís de Sant Llorenç del Munt i l'Obac que restaven encara verges, que va ser duta a terme bàsicament pels socis del CET i de la Joventut Terrasenca, d'entre els quals es comptaven molts dels que van participar en les primeres ascensions a la Cova del Drac. Així, els anys venidors de la dècada de 1920 foren testimonis de les victòries a la inescalada Castellassa de can Torras, al Cavall Bernat de la Vall, l'Esquirol, la Petita i el Gegant de les Fogueroses, etc. La dificultat i l'alta precarietat de moltes d'aquestes escalades primerenques, algunes realitzades amb enginy a base de cordills, llançaments de cordes i llaços escorredors, van assentar les bases per considerar tot el massís com un dels bressols de l'escalada a Catalunya, conclusió a la qual arribaren els autors d'aquestes línies després d'un estudi publicat a la VIII Trobada d'Estudiosos de Sant Llorenç del Munt i l'Obac (2014).

El penell del cim de la Cova del Drac, el qual fou col·locat com a homenatge a la gesta de l'any 1923 (se suposa que fou realitzat per Rossend Grané i Civil), retratat el dia del centenari de la primera ascensió oficial.

Autor: Òscar Masó Garcia

seva importància històrica. A mesura que els registres s'anaren omplint o malmetent a causa dels agents atmosfèrics, es varen anar recuperant dels cims per tal de conservar-los amb l'esmerç que es mereixien, tota una dedicació incansable que ha fet possible que avui en dia es pugui consultar i conèixer aquest llegat dels escaladors pioners de

El valor i la gran empenta dels protagonistes d'aquestes gestes van quedar ben palesos en un atrevitíssim intent al monòlit per excel·lència de Catalunya, el superb Cavall Bernat de Montserrat, invicte aleshores. L'efectuaren els pioners del CET Josep Tintoré, Salvador Martí i Josep Abelló poques setmanes després de l'ascensió oficial a la Cova del Drac, en concret el dia 10 de maig de 1923. Foren uns avançats a l'època, ja que aquesta agulla no fou vençuda fins a l'any 1935.

Paral·lelament a aquest període inèdit de primeres ascensions, va brollar també una iniciativa del CET única en aquella època, basada en la col·locació sistemàtica de llibres de registre en els cims dels monòlits conquerits. Aquells registres, curosament elaborats i protegits a base de recipients i fites de còdols, s'anaren omplint amb les signatures, reflexions i comentaris de la flor i nata dels escaladors catalans de preguerra i postguerra, esdevenint uns testimonis escrits d'immesurable valor per la

casa nostra a través del Visor Virtual de Llibres de Registre d'Escalada Històrics de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, que el Centre Excursionista de Terrassa va posar en marxa l'any 2022, una iniciativa gairebé única al món.

Cent anys després

El dia del centenari va recaure en un lluminós dissabte hivernal, emmarcat en un profund cel blau enfredorit per una lleugera brisa. Les persones que recorrien l'agradable camí que connecta els dos cims més alts del massís, la Mola i el Montcau, passaven de llarg d'una solitària Cova del Drac, alienes als multitudinaris esdeveniments que un segle abans s'havien fet en aquest arrogant greny de conglomerat. Mentrestant, una colla d'escaladors practicava escalada esportiva a les properes parets balmades de Sescorts, on assajaven diverses vies d'una dificultat inimaginable fa cent anys. Aquella escena mostrava fidelment l'evolució que ha patit el món de l'escalada.

Diploma commemoratiu dels 25 anys de la primera ascensió a la Cova del Drac atorgat al seu primer ascensionista, en Josep Tintoré Homs.

Font: gentilesa de Joaquim Tintoré (†) (fill de Josep Tintoré) i la seva esposa Roser Gassó.

És a dir, fa moltes dècades una escalada clàssica com l'ascensió a la Cova del Drac era un repte cobejat i aconseguit amb mitjans sovint precaris i exposats, ja que els cims isolats i esquius com aquest acaparaven gairebé tot l'interès. Avui dia, en canvi, s'ascendeix de tant en tant. Per contra, ben a prop afloren les parets de roca de poca alçada de Sescorts, ja esmentades, que no duen a cap cim i que han restat gairebé ignorades fins fa poques dècades, amb l'excepció d'unes poques incursions d'escalada artificial. Actualment, però, formen part d'un sector d'escalada esportiva ben equipat d'assegurances, força freqüentat pels adeptes d'aquesta modalitat, els quals cerquen una dificultat molt elevada sense pràcticament compromís.

“Selfie” ombrívola dels autors d’aquest article assenyalant la Cova del Drac en el dia del centenari de la seva primera ascensió.

Autor: Albert Masó Garcia.

Tot i aquests canvis que al llarg del temps ha patit l’escalada, s’ha de ressaltar que el seu origen recau sobretot en les primitives gestes com les de la primera ascensió a la Cova del Drac, les quals sembraren la llavor d’un esport que en aquella època representava més que un simple desplegament gimnàstic, ja que simbolitzava la materialització d’un anhel apassionat de descoberta, sorgit i practicat per aquells pocs afortunats que es van trobar cara a cara amb dotzenes d’agulles verges de tota petja humana. No debades, la tasca que iniciaren encara continua.

Agraïments:

A Martí Puig i Cabeza, Joaquim Tintoré (†) i Roser Gassó.

Albert i Òscar Masó Garcia
(<https://masogarcia.com>)

Bibliografia i webgrafia:

- Anàlisi històrica del paper exercit pel massís de Sant Llorenç del Munt i l’Obac en els orígens de l’escalada a Catalunya arran del centenari de la primera ascensió oficial al Cavall Bernat de Sant Llorenç, d’Albert i Òscar Masó Garcia, publicat a la VIII Trobada d’Estudiosos del massís de Sant Llorenç del Munt i l’Obac, 2014, p.118 a la 128.
- Cova del Drac. Llegendes de Pedra, d’Albert i Òscar Masó Garcia. Revista Vèrtex, núm. 246, gener-febrer de 2013, pp. 48-54.
- El cavall indomable, d’Albert i Òscar Masó Garcia. Revista Vèrtex, núm. 231, juliol-agost 2012, pp. 56-62.
- *Excursionismo. La Comarca del Vallés*, núm. 5.087, any XXXII, 14 de febrer de 1923, p. 3.
- Primera ascensió a la Cova del Drac del Sant Llorenç del Munt. Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya, núm. 338, any XXXIII, març de 1923, p. 94.
- Primera Ascensió al Morral o Turó de la Cova del Drac, de Sant Llorenç del Munt, de Rossend Grané i Civil. Arxiu del Centre Excursionista de Terrassa, núm. 22, any V, 2a època, març-abril de 1923, pp. 21-25.
- Visor de Llibres de Registre Històrics d’Escalada de Sant Llorenç del Munt i l’Obac (CET): <https://www.ce-terrasa.cat/seccions/biblioteca/visor>